

Η ΑΝΟΔΟΣ 0 ΚΟΒΕ ΒΡΥΑΝΤ

ΚΑΙ ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ
ΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ

Μια
καθλητική
ιστορία.

Associated
Press

MIKE SIELSKI

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Η άνοδος: Ο Kobe Bryant και η αναζήτηση της αθανασίας**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: **The Rise: Kobe Bryant and the pursuit of immortality**
Από τις Εκδόσεις St. Martin's Press, Ν. Υόρκη 2022
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Mike Sielski
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Χρήστος Μπαρουζής
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Ελένη Γεωργοστάθη
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Young Jin Lim
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Γεωργία-Στέλλα Γυφτοπούλου

© Mike Sielski, 2022
© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Reuters/Kevin Kolczynski/Ideal Image,
Reuters/Lucy Nicholson/Ideal Image, Al Tielemans
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2024

Πρώτη έκδοση: Ιανουάριος 2024

ISBN: 978-618-01-5471-9

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.	PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
<i>Από το 1979</i>	<i>Publishers since 1979</i>
Έδρα:	Head Office:
Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfofosi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800	Tel.: 2102804800

e-mail: info@psychogios.gr
psychogios.gr

MIKE SIELSKI

Η

ΑΝΟΔΟΣ

— ← 0 → —

ΚΟΒΕ ΒΡΥΑΝΤ

**ΚΑΙ ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ
ΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ**

Μετάφραση: Χρήστος Μπαρουξής

Για την Κέιτ, τον Έβαν και τον Γκέιμπ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΓΕΥΣΗ ΟΣΩΝ ΘΑ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΣΑΝ

Την επόμενη μέρα από τον τραγικό θάνατο του Κόμπι Μπράιαντ ένας συμμαθητής και φίλος μου από το λύκειο μου έστειλε ένα μείλ πραγματική γροθιά στο στομάχι. «Σκέφτηκα ότι θα σε ενδιαφέρει», μου έγραψε ο Μπεν Ρελς.

Στο μείλ είχε επισυνάψει τον σύνδεσμο ενός βίντεο διάρκειας τριάντα έξι δευτερολέπτων. Στη δεξιά πλευρά του πλάνου, που ήταν χωρισμένο στα δύο, ήταν ο Κόμπι. Φορούσε σκούρο ανθρακί πουλόβερ, καθόταν σε ένα τεράστιο γραφείο από ξύλο κερασιάς και κοίταζε αποσβολωμένος τις εικόνες που περνούσαν από το λάπτοπ που είχε μπροστά του. Βρισκόταν στα γραφεία της YouTube, όπου ο Μπεν αναζητούσε φρέσκο περιεχόμενο. Ο Κόμπι επισκέφτηκε τα κεντρικά γραφεία της εταιρείας στη Νότια Καλιφόρνια τον Ιανουάριο του 2018 για να παρουσιάσει την ιδέα του για μια εκπομπή βασισμένη στη σειρά βιβλίων Wizenard που είχε δημιουργήσει, ένα μείγμα σπορ, fantasy και μαγείας. Εκείνη την εποχή η YouTube δεν ενδιαφερόταν για παιδικά προγράμματα και έτσι δεν αγόρασε την εκπομπή, αλλά, όπως μου έγραψε αργότερα ο Μπεν, «ήταν πραγματικά από τις εντυπωσιακότερες παρουσιάσεις που έχω δει. Είχε πολύ πάθος και φαινόταν ότι είχε δουλέψει ο ίδιος κάθε πτυχή της ιδέας».

Στην αριστερή πλευρά του πλάνου έπαιζαν οι εικόνες που είχαν τραβήξει την προσοχή του Κόμπι: στιγμιότυπα από έναν αγώνα μπάσκετ ανάμεσα σε δύο λύκεια σε προάστια της Φιλαδέλφειας. Το Λόουερ Μέριον, απ' όπου πέρασε ο ίδιος, και το Άπερ Ντάμπλιν, που ήταν το δικό μου. Τη χρονιά που έγινε ο αγώνας εγώ και ο Μπεν ήμασταν τεταρτοετείς. Ο Μπεν ήταν αναπληρωματικός φόργουορντ στην ομάδα μπάσκετ. Εγώ ήμουν συντάκτης της μαθητικής εφημερίδας, αλλά δεν είχα

ούτε την ικανότητα ούτε τα αθλητικά προσόντα για να παίξω σοβαρά μπάσκετ εκτός σχολείου. Ο Κόμπι Μπράιαντ ήταν πρωτοετής. Ήταν ο δεύτερος αγώνας του στο λυκειακό πρωτάθλημα.

Στις 7 Δεκεμβρίου 1992 η εφημερίδα *The Philadelphia Inquirer* δημοσίευσε σύντομα άρθρα, ένα για κάθε ομάδα. Ήταν και οι δύο άπειρες και κανένας δεν περίμενε να πάνε καλά, αλλά, σύμφωνα με τον Τζέρεμι Τρίτμαν, τον ρεπόρτερ που κάλυπτε τους Λόουερ Μέριον Έιςις, ένας παίκτης τούς έδινε μεγάλες ελπίδες: «Κόμπι Μπράιαντ: να το θυμάστε το όνομά του».

Την επόμενη βδομάδα οι ομάδες αναμετρήθηκαν στον τελικό της παρηγοριάς του τουρνουά τεσσάρων ομάδων που διοργάνωσε το Λόουερ Μέριον. Στο βίντεο των τριάντα έξι δευτερολέπτων από τον συγκεκριμένο αγώνα, ο παίκτης του Άπερ Ντάμπλιν που βρίσκεται πιο κοντά στην κάμερα, ο Μπόμπι Μακΐλβειν, τεταρτοετής γκαρντ με τον αριθμό 24, τον ίδιο αριθμό που φορούσε και ο Κόμπι και έδειχνε τεράστιος στο πίσω μέρος της κόκκινης εμφάνισής του, έδωσε πάσα από τη μία άκρη του γηπέδου στην άλλη, στον συμπαίκτη του Άρι Γκρέις. Ο Γκρέις πήρε την μπάλα στη δεξιά πτέρυγα, πέρασε τον Κόμπι ντριμπλάροντας με το αριστερό προς το καλάθι και σκόραρε με φλότερ με τη βοήθεια του ταμπλό μέσα από τη ρακέτα. Τον αγώνα είχε μαγνητοσκοπήσει ένας οικογενειακός φίλος του, και όταν ο Μπεν έμαθε ότι θα συναντιόταν με τον Κόμπι, μετέτρεψε σε ψηφιακό αρχείο την κασέτα που είχε φυλαγμένη όλα αυτά τα χρόνια. Μετά το τέλος της συνάντησης στα γραφεία της YouTube, ο Μπεν έπαιξε το στιγμιότυπο στο λάπτοπ και ένας από τους συνεργάτες του φρόντισε να καταγράψει την αντίδραση του Κόμπι. Η σκηνή; Μοναδική. Ο τριανταεννιάχρονος Κόμπι που έβλεπε τον δεκατετράχρονο εαυτό του να παίζει μπάσκετ.

«Είναι εντελώς γελοίο», είπε. «Ωραία άμυνα, Κόμπι... Τραγική άμυνα... Μπορείς να παίζεις το ριπλέι όλη μέρα... Θεέ μου... Πο ποοοοο!... Είναι αστείο... Εκείνη τη χρονιά κερδίσαμε μόνο τέσσερις αγώνες».

ΕΣΕΙΣ τι κάνετε όταν πληροφορηθήκατε την τραγική είδηση της πτώσης του ελικοπτέρου στην πλαγιά του λόφου Καλαμπάσας τον Ιανουάριο του 2020; Μήπως φτιάχνετε κάτι πρόχειρο να φάτε στην κουζίνα; Μήπως χαλαρώνετε στην πολυθρόνα σας; Μήπως καθαρίζετε το γκαράζ σας; Εγώ ήμουν στο αυτοκίνητο με τους δύο γιους μου και γυρίζαμε βιαστικά σπίτι για να αλλάξει ο μεγάλος, που τότε ήταν οχτώ, και να φύγουμε για τον αγώνα μπάσκετ που είχε στις τέσσερις παρά τέταρτο. Όταν φτάσαμε στο γήπεδο, εγώ δεν το παρατήρησα εκείνη τη στιγμή αλλά μου το είπε μετά το τέλος του αγώνα ο γιος μου, ένας παίκτης της αντίπαλης ομάδας είχε γράψει «ΚΟΒΕ» με μαύρο ανεξίτηλο μαρκαδόρο στο μανίκι του λευκού κοντο-

μάνικου που φορούσε κάτω από την πράσινη εμφάνιση. Μια τέτοια μέρα δεν την ξεχνάς. Δεν ξεχνάς έναν θάνατο που συγκλονίζει ολόκληρο τον πλανήτη.

Τέτοια ήταν η δύναμη και η απήχηση του Κόμπι Μπράιαντ. Οι αθλητές που θαυμάζουμε ασκούν μεγάλη επιρροή πάνω μας. Βλέπουμε όσα έχουν πετύχει και όσα είναι ικανοί να πετύχουν. Αυτό μας μαγνητίζει και μας τραβάει πάνω τους. Μας δίνουν ένα ιδανικό που φιλοδοξούμε να φτάσουμε, ένα μέτρο σύγκρισης, και ο μαγνητισμός του Κόμπι ήταν ακόμα ισχυρότερος, γιατί ως προσωπικότητα δεν περιορίστηκε στο μπάσκετ. Δημιούργησε τη βραβευμένη με Όσκαρ ταινία κινουμένων σχεδίων μικρής διάρκειας *Dear Basketball*, που βασιζόταν σε ένα ποίημα που έγραψε όταν αποσύρθηκε από την ενεργό δράση. Στη μετά Λέικερς εποχή, καταπώς φαίνεται, ήταν ιδανικός σύζυγος και στοργικός αλλά απαιτητικός πατέρας τεσσάρων κοριτσιών. Χάρη στον καιρό που πέρασε, στα μίντια και στους θαυμαστές του, που ήταν πρόθυμοι να τον συγχωρήσουν, αλλά και στο τεράστιο διαμαντένιο δαχτυλίδι που αγόρασε στη Βανέσα ζητώντας της συγγνώμη, έκανε τους πάντες σχεδόν να ξεχάσουν το σκάνδαλο που αμαύρωσε τη φήμη του, την κατηγορία για βιασμό, που το 2003 οδήγησε στη σύλληψή του στο Κολοράντο. Και επίσης έβαλε στην άκρη τις διαφορές του με τον Φιλ Τζάκσον και τον Σακίλ Ο'Νιλ. Φαινόταν ότι η ζωή του επιφύλασσε κι άλλα σπουδαία πράγματα πέρα από τα πέντε πρωταθλήματα και τα δεκαπέντε all-star games του NBA, τους 33.643 πόντους, το βραβείο του Πολυτιμότερου Παίκτη του NBA του 2008 και την απόλυτη αυτοπεποίθηση που πάντοτε εξέπεμπε και που πρέπει να έχεις για να πάρεις το τελευταίο σου του αγώνα, όταν όλο το γήπεδο ξέρει ότι στα τελευταία δευτερόλεπτα η μπάλα θα πάει σ' εσένα. Και ξαφνικά η μεγαλειώδης πορεία, η μετέπειτα πτώση και εξιλέωση και το πολλά υποσχόμενο μέλλον έσβησαν με τρόπο εντελώς παράλογο. Όσο και αν προσπαθούσες να βρεις λογική, ήταν μάταιο. Απλώς καθόσουν, σιωπηλά, με το στόμα ανοιχτό, κουνούσες το κεφάλι και προσπαθούσες να το συνειδητοποιήσεις.

Όμως η μεγαλειώδης αυτή πορεία ξεκίνησε από τη Φιλαδέλφεια και τα προάστια της. Ίσως δεν έχουμε πια αυτή την αίσθηση γιατί συνδέουμε τόσο καιρό τον Κόμπι με το Λ.Α., το μέρος όπου ανδρώθηκε κυριολεκτικά και μπασκετικά, υπό τους προβολείς πάντοτε της δημοσιότητας, έτσι που θεωρούμε ότι στα δεκαεφτά του ξεφύτρωσε κάπου στους λόφους του Χόλιγουντ ως φτασμένος παίκτης με τέλειο τζαμπ σουτ. Αλλά όχι. Η μεγαλειώδης πορεία ξεκίνησε από το Λόουερ Μέριον, στη Μέιν Λάιν, το πλούσιο προάστιο που αγκαλιάζει από τα δυτικά την πόλη της Φιλαδέλφειας. Ξεκίνησε από τα συνοικιακά γήπεδα, τις αλάνες και τα πάρκα, στα κλειστά γήπεδα των τοπικών λυκείων που μυρίζουν ιδρώτα και στα τουρνουά παιδικού και εφηβικού μπάσκετ της AAU, της αμερικανικής Ερασιτεχνικής Αθλητικής Ένωσης. Όσο και αν πολλοί κάτοικοι της Φιλαδέλφειας επισημαίνουν ακόμα και

σήμερα ότι ουσιαστικά ο Κόμπι δεν ήταν γέννημα θρέμμα της πόλης, ότι δεν ήταν ένας απ' αυτούς, σκεφτείτε: Υπήρξε ποτέ άλλος μπασκετμπολίστας που να ενσαρκώνει το πνεύμα και το τι σημαίνει να είσαι μπασκετμπολίστας από τη Φιλαδέλφεια, την προκλητικότητα, την ακραία ανταγωνιστικότητα καλύτερα από τον Κόμπι; «Με έμαθε να είμαι σκληρός, με έκανε σκληρόπετσο», δήλωσε ο ίδιος στα τέλη του 2015, πριν από το τελευταίο του παιχνίδι στη Φιλαδέλφεια κόντρα στους Σίξερς. «Εδώ δεν υπάρχει γήπεδο που να παίζουν απλώς μπάσκειτ χωρίς trash talking».

Η μεγαλειώδης πορεία είχε ξεκινήσει με τον προπονητή του στο λύκειο, τον Γκρεγκ Ντάουνερ, που διαμόρφωσε αλλά και διαμορφώθηκε από τον Μπράιαντ, που κέρδισε μαζί του ένα πρωτάθλημα και συνέχισε να τον αγαπάει και να είναι πιστός φίλος του, που όταν μαθεύτηκε η είδηση του θανάτου του κατέρρευσε στην κουζίνα του, με την αρχική άρνηση να μετατρέπεται γρήγορα σε απόγνωση. Η μεγαλειώδης πορεία ξεκίνησε με τον Τρίτμαν, που από ρεπόρτερ που κάλυπτε τον Κόμπι και την ομάδα του έγινε φίλος του, που από ανεξάρτητος αθλητικογράφος έγινε ένα από τα πιο έμπιστα άτομα στο περιβάλλον του Κόμπι και απέκτησε μεγάλη επιρροή στην μπασκετική σκηνή της Φιλαδέλφειας. Το άρθρο που έγραψε το 1992 για την εφημερίδα *Inquirer* σηματοδοτεί την πρώτη αναφορά στον Κόμπι σε μεγάλο ειδησεογραφικό μέσο. *Το θυμάστε αυτό το όνομα;* Ο Τρίτμαν θα έκανε ό,τι περνούσε από το χέρι του για να μην το ξεχάσει κανένας. Μετά από πρόταση του Ντάουνερ έγινε βοηθός προπονητή στο Λόουερ Μέριον με βασικά καθήκοντα να διαχειρίζεται τα συνεχή αιτήματα των δημοσιογράφων για συνεντεύξεις με τον Μπράιαντ, να κρατάει τα μέσα κοντά αλλά όχι τόσο κοντά που να γίνονται βάρος και αιτία να χάσει τη συγκέντρωσή του, και να φροντίζει γενικά να λάμψει το άστρο του Κόμπι. Σε όποιο τύχαινε να κάνει κάποια άστοχη ερώτηση για τον γιο του Τζο Μπράιαντ απαντούσε ότι μια μέρα ο Κόμπι θα γινόταν σπουδαίος και όλοι θα σπύδαμε να πούμε ότι τον γνωρίζαμε, όπως και έγινε. Μάλιστα οι δυο τους ανέπτυξαν τόσο στενή σχέση που συνεργάστηκαν σε μια σειρά συνεντεύξεων για ένα βιβλίο που σκόπευε να γράψει ο Τρίτμαν αλλά δεν του δόθηκε ποτέ η ευκαιρία να το κάνει, αν και φρόντισε να φυλάξει τις κασέτες και τις απομαγνητοφωνήσεις από αρκετές από αυτές –τις πρώτες σκέψεις και αναμνήσεις ενός Κόμπι που δεν ήταν ακόμη ούτε είκοσι χρόνων–, στις οποίες και μου έδωσε πρόσβαση για αυτό το βιβλίο. Και τότε, στις 26 Ιανουαρίου, όταν ο Τρίτμαν, που παρακολουθούσε ένα τουρνουά μπάσκειτ γυναικών στο Πανεπιστήμιο Τζέφερσον στην περιοχή Ιστ Φαλς της Φιλαδέλφειας, απάντησε στο κινητό του, του κόπηκε η μιλιά. «Δεν το πιστεύω», είπε.

Η μεγαλειώδης εκείνη πορεία ξεκίνησε από ένα σχολείο όπου το άθλημα του μπάσκειτ και η ομάδα των αγοριών είχαν περάσει από καιρό στην αφάνεια, αλλά που χάρη στον Κόμπι έγινε διάσημη και η καλύτερη ομάδα στην πολιτεία. Ξεκίνη-

σε σε μια κοινότητα που περηφανευόταν για την ποικιλομορφία της, φυλετική και οικονομική, αλλά και για την αρμονία της, που στην πραγματικότητα τα μέλη της διψούσαν για ένα κοινό σημείο αναφοράς το οποίο θα τους ένωνε και θα τους έκανε περήφανους. Ξεκίνησε από τα καλοκαιρινά τουρνουά και τους αυτοσχέδιους αγώνες που γέννησαν θρυλικές ιστορίες οι οποίες συνέχισαν να κυκλοφορούν για δεκαετίες, ιστορίες που δε χρειαζόταν να διανθιστούν γιατί η πραγματικότητα ήταν από μόνη της απίστευτη: ότι ένας δεκαεφτάχρονος είχε φτάσει ή και ξεπεράσει σε ικανότητα τους καλύτερους παίκτες σε αυτά τα γήπεδα και επομένως και κάποιους από τους καλύτερους παίκτες του NBA. Ξεκίνησε από τις προπονήσεις των Σίξερς στο Πανεπιστήμιο Σεντ Τζόζεφς στα μέσα της δεκαετίας του 1990, όταν ο έφηβος Κόμπι έμπαινε στο γήπεδο και επισκίαζε πολλούς βετεράνους του NBA και το μόνο που μπορούσε να ευχηθεί ο προπονητής Τζον Λούκας ήταν ότι η ομάδα θα διέθετε αρκετή κοινή λογική ώστε να τον επιλέξει στο ντραφτ. Τότε, ως φοιτητής στο Λα Σαλ, ως συντάκτης και αθλητικογράφος της φοιτητικής εφημερίδας, είχα διαβάσει και είχα ακούσει φήμες για αυτές τις προπονήσεις. Όπως όλοι οι φοιτητές που ήθελαν να δουν την αντρική ομάδα του Λα Σαλ να επιστρέφει στις επιτυχίες –τις σεζόν με τις είκοσι νίκες, τα πρωταθλήματα περιφέρειας και τις συμμετοχές στο κολεγιακό πρωτάθλημα NCAA–, κάτι που πριν από κάποια χρόνια θεωρούνταν συνηθισμένο και ίσως δεδομένο, ευχόμουν να επιλέξει ο Κόμπι να πάει κολέγιο και να παίξει για την ομάδα που συνδεόταν τόσο στενά με τον πατέρα του. *Ο Τζο Μπράιαντ είναι απόφοιτος και ένας από τους προπονητές του Λα Σαλ! Έχει πολύ καλή σχέση με τον Κόμπι! Άρα, δεν μπορεί, είναι γραφτό.* Αλλά πόσο ρεαλιστικό ήταν αυτό το σενάριο μόλις ο Κόμπι είδε ότι κόντραρε στα ίσα επαγγελματίες παίκτες, ότι δοκίμαζαν πάνω του τα βρόμικα κόλπα τους, του έριχναν αγκωνιές και εκείνος όχι μόνο άντεχε τις επαφές, αλλά τους έπαιζε το ίδιο σκληρά; Η μεγαλειώδης πορεία ξεκίνησε με αυτή τη συνειδητοποίηση. *Πρέπει να ξεκίνησε τότε.*

Ξεκίνησε σε μια εποχή που ο συνηθισμένος δρόμος για να γίνει κανείς αστέρι του αθλητισμού θεωρούνταν και ο μόνος αποδεκτός, αντίληψη που ο Κόμπι ταυτόχρονα ακολούθησε αλλά και διέψευσε. Ξεκίνησε με μια εφηβική ηλικία που από ορισμένες απόψεις ήταν εντελώς φυσιολογική ενώ από άλλες εντελώς διαφορετική από οτιδήποτε μπορούσε να ζήσει κανείς, μια εφηβική ηλικία που τώρα έμοιαζε τόσο μακρινή. Ξεκίνησε τον Δεκέμβριο του 1992, όταν ο Κόμπι ήταν μόλις δεκατεσσάρων. Και να πού είχε καταλήξει τώρα.

Το σύντομο βιντεάκι που ο Μπεν Ρελς φύλαξε σχεδόν τριάντα χρόνια δεν έδινε την πραγματική εικόνα του αγώνα. Το Λόουερ Μέριον κέρδισε το Άπερ Ντάμπλιν 74-57 και το ντροπιαστικό στιγμιότυπο του Κόμπι που κατέγραψε η κάμερα

σε καμία περίπτωση δεν αντιπροσώπευε τη γενική του απόδοση. Είχε σκοράρει δεκαεννέα πόντους και σε ένα πεντάλεπτο απόσπασμα που ανακάλυψε αργότερα ο Μπεν ο Κόμπι είναι αναμφίβολα ο πρωταγωνιστής. Κάνει ντράιβ και σκοράρει. Σηκώνεται για δύο. Ελευθερώνεται μετά από πλάγια επαναφορά, σηκώνεται και σουτάρει από την αριστερή μπίτζ λάιν και η μπάλα βρίσκει στεφάνι και πέφτει στο καλάθι. Βασικά αυτό το μεγαλύτερης διάρκειας βιντεάκι μοιάζει λίγο με χάλιαιτ βίντεο του Κόμπι, και όταν το βλέπεις αναρωτιέσαι πώς ήταν δυνατόν να χάσουν αγώνα οι Έις όσο εκείνος βρισκόταν στο γήπεδο. Και όμως έχασαν μπόλικους. Ο Κόμπι είχε δίκιο: Την πρώτη του χρονιά η ομάδα κέρδισε μόλις τρεις αγώνες ακόμα, ολοκληρώνοντας τη σεζόν με τέσσερις νίκες και είκοσι ήττες.

Ωστόσο, ακόμα πιο χαρακτηριστική από το γεγονός ότι θυμόταν επακριβώς τι έγινε εκείνη τη σεζόν ήταν η έκφρασή του όταν παρακολουθούσε το βίντεο: χαμογελούσε, γελούσε ειρωνικά και έβριζε τον εαυτό του γιατί τεμπέλιαζε στην άμυνα. Μασούσε την τσίχλα του, είχε τα μάτια καρφωμένα στην οθόνη του υπολογιστή ενώ προσπαθούσε να γυρίσει νοερά σε εκείνη τη στιγμή, σε εκείνη την περίοδο της ζωής του, στο παιδί-θαύμα του μπάσκετ που ήταν κάποτε. Το βίντεο φάνηκε να τον έχει αιφνιδιάσει, τον έκανε να ταξιδέψει στο παρελθόν και γυρίζοντας αρκετά χρόνια πίσω να διακρίνει το καλούπι και το πλαίσιο που τον διαμόρφωσαν ως παίκτη και ως άνθρωπο. Το καλούπι υπήρχε από πριν. Πολλά χαρακτηριστικά που θα τον διαμόρφωναν και θα τον χαρακτήριζαν τα είχε ήδη από τότε – την υπερψία, την ανταγωνιστικότητα, τη φλόγα αλλά και το «κρύο αίμα» που του έβγαине ανάλογα με την περίπτωση, τις προσωπικές επιθυμίες και τους στόχους, τις παιδικές ανασφάλειες, την άνεση με τη δημοσιότητα, την πρωτοφανή για την ηλικία του αφοσίωση στο κυνήγι της μπασκετικής δόξας και τον βαθμό συνειδητοποίησής του για το πόσο σκληρή δουλειά χρειαζόταν για να την κατακτήσει, στοιχεία του χαρακτήρα του που διατήρησε αλλά και όσα άλλαξε. Συχνά οι αναμνήσεις είναι σαν κρυμμένοι θησαυροί κλειδωμένοι σε κάποιο σεντούκι του μυαλού και το βίντεο του αγώνα λειτούργησε σαν κλειδί που του έδωσε πρόσβαση σε εικόνες, ήχους, μέρη και άτομα και τα έκανε να ξαναζωντανέψουν μπροστά του. Τον έκανε να δει τον εαυτό του με άλλα μάτια και να τον γνωρίσει από την αρχή. Αυτός ακριβώς είναι και ο σκοπός του ανά χειράς βιβλίου, να δείτε και εσείς τον Κόμπι με την ίδια αυτή ματιά.

ΜΕΡΟΣ Ι

1

ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΜΦΟΡΑ

Σίγουρα θα σας φαίνεται ότι η ζωή μου τώρα είναι τέλεια.

ΚΟΜΠΙ ΜΠΡΑΪΑΝΤ

Στο τέρμα του τσιμεντένιου πεζοδρομίου που οδηγούσε στην είσοδο του Γηπέδου Κόμπι Μπράϊαντ άνθιζε ένας αυτοσχέδιος κήπος πλημμυρισμένος με λουλούδια, χρώματα και αναμνήσεις: κεριά και στεφάνια, αθλητικά παπούτσια και εμφανίσεις, μπορντό και λευκό για τους Έις του Λυκείου Λόουερ Μέριον, χρυσαφί και μοβ για τους Λος Άντζελες Λέικερς, καφέ και πορτοκαλί από τις μπάλες μπάσκετ, κίτρινο και κόκκινο από τα τριαντάφυλλα. Είχαν περάσει σαράντα οχτώ ώρες απ' όταν το λευκό Sikorsky S-76B με τις σκούρες μπλε και μοβ λωρίδες απογειώθηκε από το Αεροδρόμιο Τζον Γουέιν της Κομητείας Όραντζ της Νότιας Καλιφόρνιας, έκανε κύκλους πάνω από ένα γήπεδο γκολφ, προσπάθησε να περάσει μέσα από την πυκνή ομίχλη με μηδενική ορατότητα και έπεσε στη ρεματιά μιας λοφοπλαγιάς, με αποτέλεσμα να χάσουν τη ζωή τους και οι εννέα επιβάτες: ο Κόμπι· η δεκατριάχρονη κόρη του, Τζιάννα· ο πιλότος· και έξι ακόμα άτομα από την ακαδημία μπάσκετ AAU του Κόμπι, ανάμεσά τους δύο συμπαίκτριες της Τζιάννα, που πήγαιναν σε ένα τουρνουά το οποίο γινόταν στην Αθλητική Ακαδημία Mamba, εβδομήντα χιλιόμετρα βορειοδυτικά του Λος Άντζελες. Το ατύχημα συνέβη την Κυριακή 26 Ιανουαρίου 2020. Τώρα ήταν Τρίτη μεσημέρι, στη μέση της σχολικής μέρας, και η ατμόσφαιρα στα προάστια δυτικά της Φιλαδέλφειας ήταν καθαρή αλλά ο αέρας παγωμένος και τσουχτερός. Οι μαθητές που περνούσαν για να πάνε στις τάξεις τους σταματούσαν, κοίταζαν τα αντικείμενα που είχε αφήσει ο κόσμος προς τιμήν

του Κόμπι και ψιθύριζαν μεταξύ τους. Μεσόκοποι άντρες και γυναίκες πάρκαραν τετράγωνα μακριά και περπατούσαν σιωπηλά μέχρι το γήπεδο λες και πήγαιναν στην εκκλησία. Ένας εξηντατετράχρονος οπαδός των Λέικερς από το Νιου Τζέρσεϊ, ο Μαρκ Κερ, οδήγησε μιάμιση ώρα με τη γυναίκα και τον ανιψιό του για να επισκεφθούν το γήπεδο, απλώς για να αισθανθούν πιο κοντά στον Κόμπι. Τρία μέλη της σχολικής ομάδας μπάσκετ του 2006, που είχε στεφθεί πρωταθλήτρια πολιτείας δέκα χρόνια μετά το πολιτειακό πρωτάθλημα που είχε κερδίσει με αρχηγό τον Κόμπι, άφησαν στην είσοδο μια φωτογραφία σε κορνίζα που έδειχνε τον Κόμπι να κάθεται μαζί τους στον πάγκο της ομάδας. Μια παίκτρια του WNBA τού άφησε ένα μήνυμα γραμμένο με μελάνι λεβάντας με τη μέθοδο Πάλμερ, σε διαγραμμισμένο χαρτί: «Νιώθω εγώίστρια που σκέφτομαι ότι τώρα δε θα 'χω την ευκαιρία να δω τι άλλο θα πετύχαινες στον χρόνο σου εδώ μαζί μας...»

Εκείνες τις δύο μέρες ο Γκρεγκ Ντάουνερ δεν άνοιγε τηλεόραση, απέφευγε τις ειδήσεις στο ραδιόφωνο και δε θέλησε να σταματήσει ούτε μία φορά μπροστά από το γήπεδο. Άραγε πόσες φορές πέρασε απ' έξω με σκυφτό το κεφάλι και συνέχισε να περπατάει; Πόσες φορές σκέφτηκε όλα όσα έχασε ο ίδιος αλλά και ολόκληρος ο πλανήτης στους πρόποδες των βουνών της Σάντα Μόνικα; Αμέτρητες, ήξερε όμως ότι δεν άντεχε ακόμη να μείνει και να περάσει χρόνο εκεί. Η παρουσία του Κόμπι παραήταν έντονη. Στα πενήντα εφτά του πια, είχε γεράσει και το πρόσωπό του είχε περισσότερες ρυτίδες απ' όταν ήταν με τον Κόμπι, απ' όταν ήταν μόλις τριάντα ετών και μικροέδειχνε τόσο που θα τους περνούσες για συγκατοίκους στο κολέγιο. Βασικά ήταν τόσο δεμένοι, ήξεραν τόσο καλά ο ένας τον άλλο και είχαν τέτοιο αλληλοσεβασμό, που θα μπορούσαν όντως να είναι συγκατοίκιοι.

Το μοιραίο εκείνο πρωινό και το μεσημέρι της Κυριακής, ο Ντάουνερ βρισκόταν στην κουζίνα του σπιτιού του και πρόσεχε την εφτάχρονη κόρη του, την Μπριν, που έπαιζε με μια φίλη της. Όποτε ο Κόμπι έβλεπε την Μπριν, με τις κατάξανθες κοτσίδες της, την έπαιρνε αγκαλιά, πλησίαζε στοργικά τη μύτη του στη δική της και τη σφιχταγκάλιαζε λες και ήταν δικό του παιδί, η πέμπτη του κόρη. Ο Ντάουνερ έγινε πατέρας στα πενήντα του, όταν ο Κόμπι και η Βανέσα είχαν ήδη δύο κόρες, τη Νατάλια και την Τζιάνα. Είχε παρατηρήσει ότι το πρόσωπο της Μπριν πάντα φωτιζόταν όποτε έβλεπε τον Κόμπι, το ίδιο και το δικό του. Τώρα η Μπριν και η φίλη της πέρασαν σαν σίφουνες δίπλα του και δίπλα από τη σύζυγό του, την Κολίν, και είδε ότι το κινητό του χτυπούσε ασταμάτητα. Ήταν ένας δημοσιογράφος. Υπέθεσε γιατί του τηλεφώνουσε: Το προηγούμενο βράδυ, στη Φιλαδέλφεια, κόντρα στους Σίξερς, ο ΛεΜπρόν Τζέιμς είχε περάσει τρίτος στη λίστα με τους κορυφαίους σκόρερ του NBA, ξεπερνώντας τον Κόμπι. Ο δημοσιογράφος μάλλον ήθελε ένα σχόλιο από τον Ντάουνερ. Αυτό είπε στην Κολίν. Δεν μπόρεσε να

σηκώσει το τηλέφωνο. Αλλά το κινητό του δε σταμάτησε επί ενάμισι λεπτό, χτυπούσε και δονούνταν σαν δαιμονισμένο και τελικά μπήκε στο ίντερνετ και διάβασε μια δημοσίευση της ιστοσελίδας TMZ στο Twitter, η πρώτη αναφορά του θανάτου του Κόμπι. Επί πέντε ολόκληρα λεπτά ο Ντάουνερ προσευχόταν η κουτσομπολίστικη ιστοσελίδα να έκανε λάθος και κάποιο αρρωστημένο τρολ να ευθυνόταν για τη σαδιστική αυτή φάρσα. Μετά από λίγο όμως το παιχνίδι των κοριτσιών σταμάτησε απότομα, η φίλη της Μπριν έφυγε και η κουζίνα των Ντάουνερ μετατράπηκε σε κοιλάδα δακρύων.

Ο Ντάουνερ ανέβηκε επάνω, ξανακατέβηκε, βγήκε έξω και άρχισε να περπατάει στη γειτονιά των προαστίων όπου είχε μετακομίσει με την Κολίν πριν από δεκαπέντε χρόνια. Πέρασε κήπους με ξεραμένο γρασίδι και πισίνες σκεπασμένες για τον χειμώνα, πέρασε σπίτια φίλων και όσων γνώριζαν από καιρό ότι ο παλιός προπονητής του Κόμπι ζούσε στη γειτονιά τους. Ήταν αδύνατον να ελέγξει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του. Ήταν όντως αλήθεια; Ποιος άλλος ήταν μαζί του στο ελικόπτερο; Ποιος το είχε μάθει; Σε ποιον έπρεπε να το πει; Σε όλους όσοι είχαν κουτσάρει τον Κόμπι στο Λόουερ Μέριον, στους παλιούς παίκτες και συμπαίκτες του, που τότε ήταν κολλητοί φίλοι του και με τους οποίους έκοψε επαφές όταν έγινε star και μετακόμισε στο Λος Άντζελες, που έγιναν απλώς «οι πρώην συμπαίκτες και φίλοι του Κόμπι Μπράιαντ», στην Τζιν Μαστριάνο, που επί τριάντα χρόνια δίδασκε αγγλική φιλολογία στο σχολείο και χωρίς να έχει καμία σχέση με την ομάδα μπάσκετ έγινε μέντοράς του, που καλοπιάνοντάς τον κατάφερε και του κέντρισε το ενδιαφέρον... ποιος θα το έλεγε σε όλους αυτούς; Κάθε τόσο ξεσπούσε σε κλάματα. Στο τραπέζι του σπιτιού του το κινητό του συνέχισε να χτυπάει με μηνύματα και αναπάντητες, όλα νήματα ενός τρομερού ιστού θλίψης και πένθους. Γύρισε σπίτι. Δεν ήξερε ποιον έπρεπε να καλέσει πρώτα, δεν ήξερε καν αν είχε το κουράγιο να σηκώσει το τηλέφωνο.

Το χειμωνιάτικο εκείνο μεσημέρι της Κυριακής τα τέσσερα παιδιά τους, όλα κάτω από έντεκα, βαριούνταν πολύ στο σπίτι γιατί είχαν τόση ενέργεια και δεν ήξεραν πού να τη διοχετεύσουν. Έτσι, η Άλισον Μέλετ και ο σύζυγός της ο Φιλ είπαν να εκμεταλλευτούν τη σχέση τους με το Λύκειο Λόουερ Μέριον, λίγα λεπτά από το σπίτι τους. Το ζευγάρι ήταν απόφοιτοι του Λόουερ Μέριον, απ' όπου αποφοίτησαν το 1998, και ήταν μαζί από την τελευταία τους χρονιά εκεί, και η Άλισον, που τώρα δίδασκε στο σχολείο ισπανικά και ήταν διευθύντρια του τμήματος ξένων γλωσσών, είχε πρόσβαση στις εγκαταστάσεις ακόμα και τα Σαββατοκύριακα. Ετοίμασαν λοιπόν στα γρήγορα μερικά πράγματα και πετάχτηκαν στο Γήπεδο Μπράιαντ. Η Άλισον έκανε διάδρομο σε μια αίθουσα με όργανα γυμναστικής δίπλα στο γή-

πεδο και ο Φιλ έπαιζε μπάσκετ και αμερικανικό ποδόσφαιρο με τα παιδιά. Ο Μέλετ στερέωσε το κινητό του στον τοίχο, σε μια γωνία του γηπέδου, δίπλα στη στοίβα με τα ρούχα, μακρυμάνικες μπλούζες και μπουφάν με τσέπες γεμάτες μπάρες γκρανόλας και φρουτοχυμούς, που πέταξαν κάτω τα παιδιά μόλις μπήκαν στο ζεστό, όλο υγρασία γήπεδο.

Το γήπεδο που πήρε το όνομα του Κόμπι το 2010, μετά από δωρεά ύψους τετρακοσίων έντεκα χιλιάδων δολαρίων που έκανε στη σχολική περιφέρεια, ήταν πολύ μεγαλύτερο από το παλιό όπου έπαιζαν το 1995-96 με τον Μέλετ, όταν ο Κόμπι ήταν τεταρτοετής και το μεγάλο αστέρι του σχολείου, και ο Μέλετ, που πλέον ήταν δικηγόρος σε εταιρεία και είχε χρόνια να μιλήσει μαζί του, ένας κοκαλιάρης δευτεροετής γκαρντ που χαιρόταν και μόνο που βρισκόταν στον πάγκο. Με τις εξέδρες κολλημένες πια στον τοίχο, το γήπεδο φαινόταν ακόμα μεγαλύτερο. Οι φωνές των παιδιών αντηχούσαν λες και βρισκόνταν βαθιά σε σπήλαιο. Ο μόνος που βρισκόταν στο σχολείο εκείνη τη μέρα ήταν ο επιστάτης. Ενώ έπαιζε με τα παιδιά, ο Μέλετ είδε ότι το κινητό του χτυπούσε και έρχονταν συνεχώς μηνύματα. Ήταν από παλιούς φίλους και έφερναν τραγικά νέα.

Όταν τα διάβασε, η ψυχή του γέμισε με ένα παράξενο κενό. Αν και δεν είχε κρατήσει επαφή με τον Κόμπι –και ποιος είχε κρατήσει, παρά τις παλιές φιλίες και το πολιτειακό πρωτάθλημα που κατέκτησαν μαζί;–, ο Μέλετ θεωρούσε τον εαυτό του τυχερό που είχε παίξει μαζί του, που τον είχε γνωρίσει έστω και λίγο. Κάθε φορά που γνώριζε κάποιον στη δουλειά, επενδυτές, χρηματιστές ή συναδέλφους δικηγόρους, έβρισκε πάντοτε τρόπο να φέρει τη συζήτηση στη σχέση του με τον Κόμπι. Ήταν ο καλύτερος τρόπος να σπάσει τον πάγο, πολύ καλύτερος από το να ρωτάει για τα παιδιά τους, αν τους αρέσει το γκολφ ή τα ίδια και τα ίδια. *Έπαιζες στην ίδια ομάδα με τον Κόμπι; ΑΥΤΟ πρέπει να το ακούσω!* Τους άρεσε πολύ και για τον Μέλετ ήταν συναρπαστικό να διηγείται και να ξαναζεί τις παλιές δόξες. Και τώρα το νήμα αυτό είχε κοπεί για πάντα. Ένα σημαντικό κομμάτι της ζωής του είχε χαθεί.

Σε είκοσι λεπτά, ο επιστάτης ήρθε και τους έδωσε. Θα απαγόρευαν εντελώς την είσοδο στο κτίριο.

Στον διάδρομο με τα κατεψυγμένα ενός σουπερμάρκετ ACME στο Νάρμπερθ της Πενσιλβάνια, δυόμισι περίπου χιλιόμετρα από το Λόουερ Μέριον, η Έιμι Μπάκμαν, που ψώνιζε για εκείνη και τον άντρα της τον Τέρι, κοίταζε τα διάφορα προϊόντα πίσω από τις γυάλινες πόρτες των ψυγείων κρατώντας συσκευασίες με παγωμένα λαχανικά που κριτσάνιζαν στα χέρια της. Πριν την προσλάβει η Σχολική Περιφέρεια Λόουερ Μέριον ως εκπρόσωπο Τύπου τον Μάρτιο του 2018, η Μπάκμαν, που τελείωσε το Λόουερ Μέριον το 1982, είχε εργαστεί είκοσι πέντε χρόνια ως πα-

ραγωγός και τηλεοπτική ρεπόρτερ στις ειδήσεις του Channel 6, παραρτήματος του καναλιού ABC στη Φιλαδέλφεια. Ο Τέρι, που ήταν σπίτι και έβλεπε ειδήσεις, της έστειλε μήνυμα στο κινητό. Ήταν παντρεμένοι τριάντα δύο χρόνια. Ήξερε τι να της γράψει.

Τα ρεπορτάζ λένε ότι έπεσε το ελικόπτερο του Κόμπι.

Συνέχισε να της στέλνει νέες πληροφορίες, επιβεβαιώσεις και λεπτομέρειες, και εκείνη κατευθύνθηκε βιαστικά στο ταμείο. Γύρισε σπίτι, τακτοποίησε τα ψώνια και έστειλε μηνύματα στον Ρόμπερτ Κόπλαντ, διευθυντή της σχολικής περιφέρειας· στον Σον Χιουζ, διευθυντή του σχολείου· και στον Τζιμ Λιλ, υπεύθυνο εγκαταστάσεων της περιφέρειας. *Πάω στο γραφείο μου. Θα μας βγάλουν στις ειδήσεις.* Τηλεφώνησε στον Ντάουερ, μετά στον Νταγκ Γιανγκ, βοηθό του και πρώην συμπαίκτη του Κόμπι, και στην προηγούμενη εκπρόσωπο Τύπου της σχολικής περιφέρειας. Όταν άκουσε τη θλιμμένη, ψιθυριστή φωνή του Ντάουερ που κοβόταν συνέχεια, κατάλαβε ότι εκείνος δεν ήταν ακόμη σε θέση να μιλήσει δημόσια. Έκανε ένα σύντομο σχόλιο που η Μπάκμαν συμπεριέλαβε στην επίσημη δήλωση των εκατόν ογδόντα εννέα λέξεων που έγραψε εκείνη τη στιγμή στο γραφείο της. Δεν ήταν απλώς η δουλειά της να τη γράψει. Σε αντίθεση με τον Ντάουερ ή τον Γιανγκ ή άλλους που ήταν πολύ κοντά με τον Κόμπι, ήταν η μόνη που διέθετε τη συναισθηματική απόσταση και διαύγεια να τη γράψει. Δεν τον είχε γνωρίσει ποτέ. Στην καριέρα της στην τηλεόραση είχε καλύψει τη δίκη του Ο. Τζέι Σίμπσον, είχε πάρει συνέντευξη από την Όπρα Γουίνφρεϊ, είχε υπάρξει παραγωγός πρωινού ток σόου και είχε κάνει άπειρα ρεπορτάζ για άτομα και προσωπικότητες που «γίνονταν είδηση», όπως έλεγαν στον χώρο, από σεφ και ηλικιωμένους πολίτες μέχρι διευθυντές μη κερδοσκοπικών οργανώσεων που ήταν διατεθειμένοι να βγουν στην τηλεόραση και να γεμίσουν τα εξήμισι από τα εξήντα λεπτά που διαρκούσε το πρόγραμμα του τοπικού καναλιού. Και ο Κόμπι ήταν το πιο λαμπερό αστέρι, ήταν μονίμως είδηση. Παρ' όλα αυτά, οι δρόμοι τους δε διασταυρώθηκαν ποτέ. Κάτι που την παρούσα στιγμή αποδείχτηκε πλεονέκτημα και όχι μειονέκτημα. Κάποιος έπρεπε να διατηρήσει την ψυχραιμία του για να μιλήσει και να εκπροσωπήσει ολόκληρη την κοινότητα. Κάποιος έπρεπε να εκπροσωπήσει το σχολείο του Κόμπι Μπράιαντ την ημέρα του θανάτου του.

Πλέον το αυτοσχέδιο μνημείο με τα λουλούδια και τις φωτογραφίες έφτανε από το πεζοδρόμιο μπροστά στο γήπεδο μέχρι τις πόρτες της εισόδου και πολλοί ρεπόρτερ και οπερατέρ ήταν στημένοι απ' έξω, μιλούσαν στον κόσμο που πήγαινε να τιμήσει τον Κόμπι και περίμεναν να δουν εάν θα τους επέτρεπαν να μπουκ στο κτίριο για να τραβήξουν πλάνα για τις βραδινές ειδήσεις – την προθήκη με το κύπελλο, τα αναμνηστικά από το πρωτάθλημα, το όνομα του Κόμπι στους τοίχους

του γηπέδου, τα βασικά πλάνα. Στις τεσσερισίμισι, η Μπάκμαν στάθηκε μπροστά στις πόρτες του γηπέδου και διάβασε την επίσημη δήλωσή.

Η κοινότητα της Σχολικής Περιφέρειας Λόουερ Μέριον θέλει να εκφράσει τη βαθιά θλίψη της για τον αιφνίδιο χαμό του διασημότερου ίσως πρώην μαθητή της, του Κόμπι Μπράιαντ. Η σχέση του Λυκείου Λόουερ Μέριον με τον κύριο Μπράιαντ, όπου έπαιξε μπάσκετ προτού γίνει παίκτης του NBA, έκανε το σχολείο και την περιφέρειά μας γνωστά σε ολόκληρο τον κόσμο.

Ο Γκρεγκ Ντάουερ υπήρξε προπονητής του κυρίου Μπράιαντ από το 1992 έως το 1996. Ο κύριος Μπράιαντ οδήγησε την ομάδα στο πολιτειακό πρωτάθλημα το 1996. Ο Ντάουερ δήλωσε ότι είναι σοκαρισμένος και συντετριμμένος από την είδηση του χαμού του και πρόσθεσε: «Ο κόσμος των Έις έχασε τον σφυγμό του». Η κοινότητα της Σχολικής Περιφέρειας Λόουερ Μέριον στέλνει τα θερμά της συλλυπητήρια στην οικογένεια του κυρίου Μπράιαντ.

Έπειτα είπε στους ρεπόρτερ ότι μπορούσαν να μπουν στο γήπεδο για να τραβήξουν πλάνα. Θα ήταν η μόνη τους ευκαιρία. Τη Δευτέρα δε θα τους επέτρεπαν την είσοδο. Το σχολείο θα λειτουργούσε κανονικά. Οι ρεπόρτερ μπήκαν μέσα ένας ένας, τράβηξαν τα πλάνα που χρειαζόνταν, το γυαλιστερό παρκέ και τα λάβαρα του πρωταθλήματος που κρέμονταν στην οροφή του γηπέδου, το καλειδοσκόπιο από φωτογραφίες του Κόμπι στους τοίχους έξω από το γήπεδο, τη γυάλινη προθήκη που το σχολείο είχε γεμίσει με πέντε ζευγάρια αθλητικά παπούτσια του Κόμπι και τέσσερις κορνίζες με φωτογραφίες του από το 1996, μαζί με το τρόπαιο του πολιτειακού πρωταθλήματος, τη γυαλιστερή χρυσή μπάλα μπάσκετ που σήκωσε ψηλά εκείνο το βράδυ στο Χέρσι.

Οι δημοσιογράφοι έφυγαν. Ο κόσμος που ήθελε να τιμήσει τον Κόμπι συνέχισε να έρχεται. Το χαλί από γράμματα, λουλούδια και μπάλες –το προσωπικό του σχολείου μάζεψε συνολικά πάνω από τετρακόσιες μπάλες, που οι περισσότερες έγιναν δωρεά σε τοπικές ομάδες, ενώ άλλες φυλάχτηκαν σε κουτιά και μαύρες σακούλες σκουπιδιών μέχρι να μπορέσουν να τις βάλουν ως εκθέματα στο σχολείο– έφτασε μέχρι την άκρη της εισόδου, μπλοκάροντας τις πόρτες και παραβιάζοντας τους κανόνες πυρασφάλειας. Η Μπάκμαν, ο Χιουζ και ο Λιλ απέκλεισαν με σκοινιά ένα σημείο στο γκαζόν και μετέφεραν εκεί τα γράμματα, τα κρίνα και τα τριαντάφυλλα με μεγάλη προσοχή και ευλάβεια, σαν να κρατούσαν εύθραυστο γυαλί, και τα ακούμπησαν δίπλα στις πόρτες του γηπέδου, σε κοντινούς μαραμένους θάμνους και στο χώμα. Τους πήρε μέχρι τις πρώτες νυχτερινές ώρες της Δευτέρας να τα μεταφέρουν και να ανοίξουν δρόμο για να είναι εφικτή η πρόσβαση στο κτίριο, με την Έιμι Μπάκμαν να φοράει ακόμη το καφετί κοτλέ κολάν και το μαύρο πουπουλένιο μπουφάν που είχε βάλει για να πάει στο σουπερμάρκετ.

Την ίδια περίπου ώρα που απογειωνόταν το ελικόπτερο του παλιού φίλου του εκείνο το πρωί, ο Νταγκ Γιανγκ επιβιβαζόταν σε μια σύντομη πτήση από την Αλαμπάμα στη Βόρεια Καρολίνα. Ο Γιανγκ ήταν επικοινωνιολόγος και είχε περάσει τη βδομάδα στο Μόμπαϊλ για το Senior Ball, μια ευκαιρία για τα διευθυντικά στελέχη και τους προπονητές του NFL να παρακολουθήσουν νέα ανερχόμενα ταλέντα του κολεγιακού πρωταθλήματος, και για αρκετούς πελάτες του Γιανγκ να αποκτήσουν γνωριμίες και διασυνδέσεις: γυμναστές, ανερχόμενοι προπονητές και φιλόδοξοι γκουρού για κούρτερμπακ που θέλουν να κάνουν όνομα και να αυξήσουν την πελατεία τους. Ο Γιανγκ ήταν λεπτός, με ύψος 1,93, και από την κομψή εμφάνιση και τους εξευγενισμένους τρόπους του δε φαινόταν η φανατική αφοσίωση που είχε στο πρώην σχολείο του. Κανένας άλλος, με εξαίρεση τον Ντάουνερ, δε γνώριζε περισσότερο για την ιστορία του Λόουερ Μέριον και ιδίως για την ομάδα μπάσκετ, και κανένας δεν είχε προσπαθήσει τόσο να κρατήσει ζωντανή τη σχέση του σχολείου με τον Κόμπι. Για παράδειγμα, το 2018, όταν η ομάδα του Λόουερ Μέριον επισκέφθηκε το Λος Άντζελες για να δουν τον Κόμπι, ο Γιανγκ κανόνισε τις πτήσεις και τις κρατήσεις, προγραμματίσε την ενενηντάλεπτη συνάντηση των παικτών με τον Κόμπι στο γραφείο του και φρόντισε όλοι οι παίκτες να πάρουν από ένα υπογεγραμμένο αντίτυπο του βιβλίου *The Mamba Mentality*. Όποτε ο Ντάουνερ ήθελε να δώσει έμπνευση και κίνητρο στους παίκτες του, ο Γιανγκ έβρισκε τρόπο να χωρέσει μια ομαδική κλήση με τον Κόμπι στο φορτωμένο πρόγραμμα του άσου των Λέικερς για να τους τονώσει το ηθικό. Την πρώτη και τη δεύτερη χρονιά του Κόμπι στο σχολείο, ο Γιανγκ ήταν τριτοετής και τεταρτοετής. Ήταν λοιπόν εκεί από το ξεκίνημα.

Για τη μία ώρα και σαράντα πέντε λεπτά που διαρκούσε η πτήση, ο Γιανγκ κράτησε κλειστά το κινητό και το λάπτοπ του. Αλλά μόλις προσγειώθηκαν είδε ότι όλοι οι συνεπιβάτες του κοίταζαν έκπληκτοι τα κινητά τους και κάποιοι έκλαιγαν, ένα κύμα σοκ και θλίψης που απλωνόταν από σειρά σε σειρά στην καμπίνα. Όταν άνοιξε το κινητό του, παρέλυσε.

Και δε συνειδητοποίησε τη σύμπτωση μέχρι που έφτασε στο σημείο του αεροδρομίου απ' όπου αναχωρούσε η πτήση του για Φιλαδέλφεια: Βρισκόταν στο Διεθνές Αεροδρόμιο Σάρλοτ Ντάγκλας. Σάρλοτ, έδρα των Χόρνετς, της ομάδας που είχε επιλέξει τον Κόμπι στο ντραφτ του NBA.

Τις δύο μέρες μετά το ατύχημα, ο Ντάουνερ επικοινωνώνησε με ελάχιστα από τα άτομα που του τηλεφώνησαν τη μοιραία Κυριακή. Παρέμενε στην ίδια κατάσταση αφασίας στην οποία είχε περιέλθει εκείνο το μεσημέρι και ο Χιουζ τού είπε να μην πάει στη δουλειά. *Μείνε σπίτι. Πάρε τον χρόνο που χρειάζεσαι.* Ο Ντάουνερ είχε ανταλ-

λάξει μηνύματα με τον Τζον Κοξ, ξάδελφο του Κόμπι, αλλά δεν είχε κάποιο νέο από τους γονείς του, τον Τζο και την Παμ. Κανένας δεν είχε. Δεν έκαναν καμία δημόσια δήλωση. Ο Ντάουνερ ήλπιζε ότι θα επικοινωνούσε άμεσα μαζί τους, αλλά στο μεταξύ είχε πιο επείγοντα ζητήματα να φροντίσει. Ο Χιουζ και ο Τζέισον Στράουπ, αθλητικός διευθυντής του σχολείου, θα μάζευαν τους παίκτες του Ντάουνερ πριν από την προγραμματισμένη προπόνηση για να τους μιλήσουν, το Λόουερ Μέριον αγωνιζόταν κανονικά την Τρίτη το βράδυ. Αρκετοί από τους παίκτες είχαν γνωρίσει τον Κόμπι σε εκείνη την επίσκεψη στο Λος Άντζελες και ο Ντάουνερ δε θέλησε να αφήσει στον Χιουζ και στον Στράουπ το δύσκολο έργο να μιλήσουν και να παρηγορήσουν τους παίκτες, να τους πουν ποιος ήταν ο Κόμπι και τι θα ήθελε να κάνουν τώρα. Έτσι, πήγε στο σχολείο για τη συνάντηση.

Μίλησε στους παίκτες για τον θάνατο του Κόμπι με τρόπο που ήλπιζε τουλάχιστον ότι θα τους έκανε να ταυτιστούν, αν και ήταν πολύ μικροί ακόμη. *Παιδιά, τα συναισθήματα είναι πάρα πολλά, τους είπε. Και πρέπει να πάρουμε αυτά τα δέκα δεκαπέντε διαφορετικά συναισθήματα και να τα κάνουμε τρία τέσσερα. Όταν σκέφτομαι τι θα ήθελε να κάνουμε ο Κόμπι σε μια τέτοια περίπτωση, νομίζω ότι θα ήθελε να ξαναπιάσουμε αμέσως την μπάλα. Έχουμε σημαντικό αγώνα την Τρίτη. Πρέπει να βρούμε τη θέληση να βάλουμε την μπάλα στο παρκέ. Να βρούμε τη θέληση να τρέξουμε. Να βρούμε τη θέληση να παίξουμε σαν μανιασμένοι. Και θα τη βρούμε. Πρέπει να είμαστε ευγνώμονες που έχουμε την υγεία μας. Που έχουμε τη δυνατότητα να αγωνιστούμε, να παίξουμε μπάσκετ, και ας προσπαθήσουμε να το ευχαριστηθούμε όσο περισσότερο γίνεται.*

Ο Ντάουνερ δεν είχε κάνει καμία άλλη δήλωση πέρα από εκείνη που μετέφερε η Μπάκμαν, αλλά δε γινόταν να το αποφύγει άλλο. Τα αιτήματα των δημοσιογράφων για συνέντευξη έπεφταν βροχή στα γραφεία της σχολικής περιφέρειας. Έτσι, η Μπάκμαν προγραμμάτισε απογευματινή συνέντευξη Τύπου στα κτίρια της διοίκησης με τον Ντάουνερ και τον Γιανγκ. Ήταν μια στρατηγική βγαλμένη από εγχειρίδιο δημοσίων σχέσεων, κάτι απόλυτα κατανοητό αν σκεφτεί κανείς πόσο διάσημος ήταν ο Κόμπι. Η Μπάκμαν θα έδινε σε τοπικούς τηλεοπτικούς σταθμούς, εφημερίδες και ιστοσελίδες και ενδεχομένως σε ένα δυο μέσα εθνικής εμβέλειας που ήταν διατεθειμένα να μεταβούν στα προάστια της Φιλαδέλφειας –συγκεκριμένα στους *New York Times* και στη *Washington Post*– την ευκαιρία να μιλήσουν αυτοπροσώπως και εφ’ όλης της ύλης με τον πρώην προπονητή του Κόμπι. Και μετά, όρος στον οποίο η Μπάκμαν επέμεινε ιδιαίτερα όταν μίλησε στους τριάντα περίπου ρεπόρτερ, η διεύθυνση του σχολείου δε θα επέτρεπε για αρκετό καιρό να γίνει καμία ερώτηση στον Ντάουνερ ή σε οποιονδήποτε στο Λόουερ Μέριον για τον Κόμπι. Ο Ντάουνερ έπρεπε να συνεχίσει το έργο του ως προπονητής της ομάδας.

Έπρεπε να του δώσουν χρόνο να θρηνήσει τον χαμό του φίλου του. Και αυτό ίσχυε για όλους. Οπότε ήταν σαν να τους έλεγε: Αυτή είναι η ευκαιρία σας, αγαπητοί δημοσιογράφοι· εκμεταλλευτείτε τη.

Οι είκοσι με είκοσι πέντε εκπρόσωποι του Τύπου μπήκαν ένας ένας στην αίθουσα συνεδριάσεων για να υποβάλουν τις ερωτήσεις τους στον Ντάουνερ. Εκεί υπήρχε ένα μεγάλο τραπέζι συνεδριάσεων σε σχήμα πέταλου περιστοιχισμένο από βαριές ξύλινες καρέκλες και ένα τείχος από στημένα τρίποδα ανάμεσα στα δύο του άκρα. Πάνω από το τραπέζι κρεμόταν ένα μπορντό πανό και στερεωμένη σε ένα σταντ ήταν μια φωτογραφία του Κόμπι σε μέγεθος γιγαντοαφίσας από όταν έπαιζε για το Λόουερ Μέριον. Φορούσε λευκή εμφάνιση και ο φωτογραφικός φακός τον είχε πιάσει στον αέρα με την μπάλα στο δεξί χέρι, το στόμα ανοιχτό και τα μάτια στραμμένα ψηλά στο διχτάκι, τη στιγμή που ετοιμαζόταν να περάσει την μπάλα πάνω από το κεφάλι του και να σκοράρει με ανάποδο λεί απ. Αιχμαλώτιζε τέλεια την αθλητικότητα και τη χάρη που έβγαζε στο παρκέ.

Ο Ντάουνερ μπήκε στην αίθουσα από την πόρτα πίσω από το πανό, με τον Γιανγκ να τον ακολουθεί. Τα σταχτόξανθα, αραιά μαλλιά του κουρεμένα με τη μηχανή, όπως συνηθιζόταν στο επάγγελμά του: Ήταν καθηγητής φυσικής αγωγής στο Λόουερ Μέριον πάνω από είκοσι χρόνια. Λίγα λεπτά πριν είχε ανοίξει ένα ντουλάπι στην αποθήκη δίπλα στο γήπεδο και είχε πάρει από μέσα ένα πολύτιμο κειμήλιο: το πάνω μέρος της λευκής φόρμας προθέρμανσης με τον αριθμό 33 στα μανίκια, που φορούσε ο Κόμπι στο τρίτο και στο τέταρτο έτος στο σχολείο. Ήταν κλεισμένη στην ντουλάπα είκοσι τέσσερα χρόνια, από την τελευταία φορά που τη φόρεσε ο Κόμπι: 24, ο πρώτος αριθμός φανέλας που φόρεσε ο Κόμπι στο Λόουερ Μέριον και ο δεύτερος αριθμός του με τους Λέικερς. Ήταν μια σύμπτωση παράξενη... ή μήπως όμορφη; Ή μήπως και τα δύο; Πριν από τη συνέντευξη Τύπου ο Ντάουνερ φόρεσε τη φόρμα λες και ήταν προστατευτικός μανδύας. Ένωσε πως έπρεπε να τη φορέσει, πως θα τον προστάτευε και θα του έδινε δύναμη.

Αργότερα, στη συνέντευξη, θα έλεγε: «[Ο Κόμπι] μου δίνει δύναμη σε στιγμές όπως αυτή. Χθες δεν ήμουν σίγουρος ότι θα τα κατάφερνα, νόμιζα ότι η μέρα δε θα τελείωνε ποτέ. Δεν ήμουν σίγουρος ότι θα κατάφερνα να ελέγξω τα συναισθήματά μου. Αλλά βρήκα... τη δύναμη να το κάνω. Μου την έδωσε εκείνος. Σημαίνει τα πάντα για μένα που φοράω τη φόρμα του. Αν αυτή η φόρμα προθέρμανσης δημιουργεί έστω μια ελάχιστη σύνδεση μαζί του...»

Αφού μπήκε στην αίθουσα, ο Ντάουνερ κάθισε στην κεφαλή του τραπεζιού. Ο Γιανγκ κάθισε στην καρέκλα στα αριστερά του με τον κορμό στραμμένο προς τον Ντάουνερ σε ένδειξη σεβασμού. «Εκτιμώ την υπομονή σας», είπε στους συγκεντρω-

μένους δημοσιογράφους. «Οι τελευταίες μέρες ήταν όλο αϋπνία, ανορεξία και πολλά δάκρυα», κάτι που φαινόταν από το πρησμένο του πρόσωπο και τα κατακόκκινα μάτια του. Στα δεξιά του, σε μια γωνία της αίθουσας, ήταν μαζεμένοι πρώην παίκτες και προπονητές της ομάδας, πρώην μαθητές και φίλοι του Ντάουερ. Ανάμεσά τους και ο Τζέρεμι Τρίτμαν, με τα χέρια πλεγμένα μπροστά στο στήθος και το κεφάλι σκυφτό, θαμμένο στους ώμους του λες και τον είχαν κρεμάσει από τον σβέρκο.

Η παρουσία τους ήταν ένδειξη αφοσίωσης στον Κόμπι, φυσικά, αλλά και στον Ντάουερ. Η πρώτη χρονιά του Κόμπι με τους Έις ήταν η τρίτη του Ντάουερ στη θέση του πρώτου προπονητή. Την πρώτη φορά που είδε τον Κόμπι να παίζει, στην όγδοη τάξη, ο Ντάουερ είχε πει αστεειύμενος: *Σίγουρα θα συνεχίσω στη θέση μου τέσσερα ακόμη χρόνια*. Και τα τέσσερα είχαν γίνει τριάντα. Σε αυτό το χρονικό διάστημα το Λούουερ Μέριον είχε κερδίσει τέσσερα πρωταθλήματα. Κέρδισε το πολιτειακό πρωτάθλημα το 1996 με τον Κόμπι και έπειτα άλλες δύο φορές. Ο Ντάουερ δεν ξαναβίωσε κάτι αντίστοιχο με την τελευταία χρονιά του Κόμπι στο σχολείο –τα αυτόγραφα και τη ζήτηση για εισιτήρια, το πλήθος στους αγώνες, την προσοχή των ΜΜΕ, τα παιχνίδια που έμοιαζαν περισσότερο με ροκ συναυλίες– και θεωρούσε ότι χωρίς εκείνη τη χρονιά δε θα ήταν δυνατή καμία από τις επόμενες επιτυχίες. «Ο δρόμος της ομάδας θα ήταν πολύ διαφορετικός αν δεν είχε διασταυρωθεί με τον δικό του», δήλωσε στους δημοσιογράφους. «Μας έμαθε πώς να κερδίζουμε. Μας έμαθε πώς να δουλεύουμε σκληρά. Μας έμαθε να μην επιλέγουμε τον σύντομο δρόμο. Ανέβασε ψηλά τον πήχη... Δε νομίζω ότι θα αποκτούσαμε ποτέ το μομέντουμ για να τα πετύχουμε όλα αυτά αν δεν είχαμε την ευλογία να γνωρίσουμε αυτόν τον σπουδαίο παίκτη και άνθρωπο».

Ο Ντάουερ έψαχνε να βρει τα κατάλληλα λόγια, κάτι που έγινε δυσκολότερο όταν ένας από τους δημοσιογράφους τον ρώτησε: «Έχετε μιλήσει με κανέναν από την οικογένεια του Κόμπι;» Η ερώτηση τον λύγισε. Ο Τζο και η Παμ Μπράιαντ ήταν ουσιαστικά και δική του οικογένεια. Μάλιστα ο Τζο ήταν βοηθός του Ντάουερ όσο έπαιζε στην ομάδα ο Κόμπι. Αλλά, όταν πήγε στους Λέικερς, η σχέση του Κόμπι με τους γονείς του κλονίστηκε επειδή αποφάσισε να παντρευτεί τη Βανέσα παρότι ήταν και οι δύο τόσο νέοι –ο Κόμπι ήταν είκοσι ενός και η Βανέσα δεκαοχτώ–, αλλά και γιατί συγκρούστηκε με την Παμ για τη διαχείριση και πώληση ορισμένων προσωπικών αντικειμένων και αναμνηστικών. *Δεν είσαι έτοιμος για γάμο... Είμαι... Θα πουλήσω κάποια πράγματά σου... Όχι, δεν μπορείς να το κάνεις αυτό*. Υπήρξαν καβγάδες και επικράτησε ψυχροπολεμικό κλίμα και για ένα διάστημα τα ξανάβρισκαν αλλά ύστερα ξαναμάλωναν και ίσως υπήρξε και μια αμυδρή ελπίδα ότι η σχέση θα γιατρευόταν και θα γινόταν όπως παλιά... όλες αυτές οι συγκρούσεις εντέλει

αφορούσαν στην ουσία *υλικά αντικείμενα*: εμφανίσεις από το σχολείο και τους Λέικερς και δαχτυλίδια, αντικείμενα που τι αξία είχαν τώρα; Οι πληγές ήταν βαθιές, τόσο βαθιές, που ο Ντάουνερ γνώριζε ότι μάλλον ήταν ένας από τους λόγους που ο Τζο και η Παμ δεν είχαν κάνει ακόμη καμία δημόσια δήλωση για τον θάνατο του γιου τους. Ο Ντάουνερ δεν είχε γνωρίσει ποτέ τη Βανέσα, αλλά είχε διατηρήσει στενή σχέση με τον Κόμπι. Είχαν βρεθεί τρεις φορές τους τελευταίους δεκαοχτώ μήνες, είχε πάει με την ομάδα του Λόουερ Μέριον στο Λος Άντζελες, είχαν συναντηθεί στη Φιλαδέλφεια σε μια εκδήλωση υπογραφής βιβλίων. Τον Μάρτιο του 2019 ο Κόμπι είχε εκδώσει μια σειρά μυθιστορημάτων για μαθητές δημοτικού και χάριζε δωρεάν αντίτυπα – στην υπογραφή βιβλίων δεν τα πουλούσε, τα χάριζε. Αυτή ήταν η τελευταία φορά που είχαν μιλήσει από κοντά. Αλλά δεν μπορούσε να θυμηθεί την τελευταία φορά που μίλησε με τον Τζο και την Παμ από κοντά ή και γενικά, και τώρα... όλες αυτές οι ερωτήσεις, όλες αυτές οι κάμερες...

«Είχα εξαιρετική σχέση με την Παμ και τον Τζο... Έμαθα πολλά ως προπονητής από τον Τζο και τον έχω σε τεράστια εκτίμηση... Αν με ακούν, θέλω τόσο να στηρίξω τη Βανέσα και τα τρία κορίτσια τους. Θέλω να τους σταθώ όσο μπορώ. Και σίγουρα... ε... θέλω να μιλήσω με τον Τζο και την Παμ».

Άρχισε να κλαίει. Έπαψε να μιλά.

«Χάσαμε ένα σπάνιο παιδί, Τζο και Παμ. Τον αγαπάω πολύ τον Κόμπι και αγαπάω και τον Τζο και την Παμ».

Έπιασε το μπουκάλι Gatorade Lemon-Lime που είχε αφήσει μπροστά του στο τραπέζι. Το έφερε στα χείλια του και το κράτησε εκεί για μερικά δευτερόλεπτα. Σκούπισε τα μάτια του πρώτα με το δεξί χέρι και έπειτα ξανά με το αριστερό. Η αίθουσα βουβάθηκε.

Έναν μήνα μετά, την Τρίτη 25 Φεβρουαρίου, στις οχτώ το πρωί, τη μέρα μετά την εκδήλωση που έγινε στο Στέιπλ Σέντερ του Λος Άντζελες στη μνήμη του Κόμπι και της Τζιάνα Μπράιαντ, ο Ντάουνερ επιβιβάστηκε στο αεροπλάνο για τη Φιλαδέλφεια, για να προλάβει τον αγώνα πλέι οφ που έδινε το Λόουερ Μέριον στις εφτάμισι το απόγευμα. Είχε χάσει τις τέσσερις τελευταίες προπονήσεις της ομάδας και δεν είχε παρακολουθήσει ούτε δευτερόλεπτο από τους αγώνες του Λυκείου Πένριτζ, αντιπάλου των Έις. Οι βοηθοί του επικοινωνούσαν τακτικά μαζί του και δεν είχε αμφιβολία ότι οι παίκτες θα ήταν πανέτοιμοι για τον αγώνα. Στην πραγματικότητα όμως, το μυαλό του βρισκόταν αλλού, είχε κολλήσει στην προηγούμενη.

Ο Ντάουνερ, ο Τρίτμαν και ο Γιανγκ έκαναν ό,τι είχαν συμφωνήσει μετά τον θάνατο του Κόμπι. Όποτε και αν οργάνωναν οι Λέικερς την εκδήλωση μνήμης προς τιμήν του Κόμπι, θα ταξίδευαν και οι τρεις στη Δυτική Ακτή για να δώσουν το πα-

ρών. Ο Ντάουερ σκέφτηκε την εκδήλωση. Δυσκολεύτηκε να βρει εισιτήρια γιατί ήταν πολύ λίγα και η εκδήλωση έδινε μεγαλύτερη βαρύτητα στο NBA και στο Λος Άντζελες, κατά τις επιθυμίες πάντα της Βανέσα. Όμως ο Τιμ Χάρις, ο ανώτατος επιχειρησιακός αντιπρόεδρος των Λέικερς, μεσολάβησε εκ μέρους τους. Βασικά δε μεσολάβησε απλώς βρήκε επιπλέον εισιτήρια για να πάνε στην εκδήλωση η Τζιν Μαστριάνο και ο νεότερος αδελφός του Ντάουερ, ο Μπραντ.

Η παρέα έφυγε από το ξενοδοχείο νωρίς το πρωί της εκδήλωσης. Οδήγησε ο Μπραντ μέχρι το Στέιπλ Σέντερ. Για τον Γκρεγκ, δέκα λεπτά νωρίτερα ούτως ή άλλως δεν ήταν αρκετά και υπέθεσαν σωστά ότι θα καθυστερούσαν ακόμα περισσότερο λόγω της ανυπόφορης κίνησης του Λος Άντζελες. Κάποιοι δρόμοι ήταν κλειστοί. Και οι υπόλοιποι μποτιλιαρισμένοι από την κίνηση. Έξω από το γήπεδο τεράστιες τοιχογραφίες του Κόμπι με εντυπωσιακά χρώματα που είχαν φτιάξει σε τοίχους από τούβλο άγνωστοι τις μέρες μετά τον θάνατό του υψώνονταν πάνω από τους περαστικούς, που στην πλειοψηφία τους φορούσαν φανέλες των Λέικερς ή του Λόουερ Μέρριον. Φανέλες του Λόουερ Μέρριον στην Καλιφόρνια, στην Κίνα... πόσο μακριά έφτανε η ακτινοβολία του Κόμπι... ακόμα και σε αυτή την περίπτωση... Από μέσα του ο Γιανγκ θαύμασε την παγκόσμια κοινότητα που είχε δημιουργήσει γύρω του. Έξω από το γήπεδο πουλούσαν t-shirt με τον Κόμπι. *Καλά, τα αγοράζει ο κόσμος;* σκέφτηκε ο Ντάουερ. Δεν μπορούσε να χωνέψει... την απρέπεια. Το πνεύμα του Κόμπι βρισκόταν παντού... και τώρα σ' το εκτύπωναν και μπορούσε να γίνει δικό σου μόνο με δεκαπέντε δολάρια.

Πέρασαν τους φύλακες του γηπέδου και τα μηχανήματα ακτίνων X και μπήκαν στο Στέιπλ Σέντερ. Σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, το σκηνικό που αντίκρισε ο Ντάουερ μέσα στο γήπεδο θα ήταν ονειρικό: ο Γκρεγκ Ντάουερ, παιδί εργατικής οικογένειας από το Μίντια της Πενσιλβάνια, είχε δίπλα του τον Μάικλ Τζόρνταν, τον Μπιλ Ράσελ, τον Καρίμ Αμπντούλ Τζαμπάρ, τον Έλτζιν Μπέιλορ, τον Τζέρι Γουέστ, τον Σακίλ Ο'Νιλ, τον Μάτζικ Τζόνσον και τον Τιμ Ντάνκαν. Είχε φανταστεί ότι θα καθόταν ανάμεσα σε αυτούς τους αθανάτους του μπάσκετ όταν θα έμπαινε ο Κόμπι στο Naismith Memorial Hall of Fame, όμως τώρα αυτή η εκδήλωση γινόταν γιατί ο χειρότερος εφιάλτης του είχε γίνει πραγματικότητα. Και δεν μπορούσε να το διανοηθεί ακόμη.

Επί δύο δεκαετίες είχε προσαρμόσει το πρόγραμμά του σε ώρα Δυτικής Ακτής, κοιμόταν μόλις πέντε ώρες για να παρακολουθεί κάθε βράδυ τις προσπάθειες και τους θριάμβους του Κόμπι. Είδε τα έρμπολ του Κόμπι στη Γιούτα στην ταπεινωτική ήττα στη σειρά των πλέι οφ τη χρονιά του ως ρούκι, τον αγώνα που σκόραρε ογδόντα έναν πόντους, τα πέντε δαχτυλίδια του πρωταθλητή. Πριν από τον θάνατό του, το φθινόπωρο του 2018, ο πατέρας του Ντάουερ, ο Ρόμπερτ, μαγνητοσκο-

πούσε όλα τα παιχνίδια των Λέικερς που διεξάγονταν αργά το βράδυ και τα έβλεπε το πρωί, και έπειτα ξεκινούσε κάθε τηλεφώνημα με τον γιο του με τον ίδιο τρόπο –*Είδες τι έκανε χθες βράδυ ο Κόμπι;*– εκτός αν τύχαινε και δεν ήταν στη μέρα του, οπότε ο Ρόμπερτ απλώς έσβηνε το παιχνίδι από το DVR. Αλλά για τον Γκρεγκ οι αναμνήσεις ήταν πάρα πολλές για να τις σβήσει απλώς από τη μνήμη του. Έριχνε βολές με τον Κόμπι στο παλιό Φόρουμ πριν από τις προπονήσεις των Λέικερς. Κολυπούσαν και έτρωγαν με θέα τον Ειρηνικό στο σπίτι του Κόμπι. Πήγαινε σε αγώνες του σε όλη την Αμερική, απλώς για να τον δει να παίζει. Συμμετείχε στα μπασκετικά καμπ του. Αντάλλασαν μείλ για τη στρατηγική. Σε μια πολύ προσωπική στιγμή στους διαδρόμους του Λόουερ Μέριον, ο Ντάουνερ του αποκάλυψε ότι θα γινόταν πατέρας και ο Κόμπι τον αγκάλιασε με τα τεράστια χέρια του.

Και άλλη ανάμνηση, φρέσκια αυτή τη φορά: Είχε μοιραστεί την ίδια σφιχτή αγκαλιά με τον Τζο και την Παμ Μπράιαντ, με τις αδελφές του Κόμπι, Σάρια και Σάγια, δευτερόλεπτα μετά τη λήξη της εκδήλωσης μνήμης. Μαζί τους ήταν και ο Τρίτμαν και ο Γιανγκ και έκλαψαν όλοι μαζί. Η εκδήλωση μνήμης ήταν πολύ όμορφη αλλά από την οπτική του Λόουερ Μέριον κάπως ελλιπής. Δεν έγινε καμία αναφορά στα σχολικά χρόνια του Κόμπι, ούτε καν στον Τζο και στην Παμ. Την εκδήλωση και τις βασικές θεματικές είχε κανονίσει η Βανέσα και ήταν λογικό εκτός από τον σύζυγό της να θέλει να τιμήσει και την κόρη της, αλλά φαινόταν ότι είχε πολύ κακές σχέσεις με τους γονείς του Κόμπι. Απ' ό,τι είδε ο Τρίτμαν, δεν είχαν καμία αλληλεπίδραση, ούτε καν κοιτάχτηκαν, ούτε κατά τη διάρκεια ούτε μετά τη λήξη της εκδήλωσης.

Ο Ρομπ Πελίνκα, πρώην ατζέντης του Κόμπι και τζένεραλ μάνατζερ των Λέικερς, έβγαλε λόγο. Μίλησαν επίσης ο προπονητής του μπάσκετ γυναικών Τζίνο Οριέμα και μία από τις σπουδαιότερες παίκτριές του, η Νταϊάνα Τοράζι. Μίλησε και η ίδια η Βανέσα. Ο Σακ. Ο Μάτζικ. Ο Μάικλ. Ο Τζόρνταν μίλησε τελευταίος και ο λόγος συγκίνησε πολύ τον Ντάουνερ, του θύμισε τις συζητήσεις που είχαν με τον Κόμπι τα χρόνια που πέρασαν μαζί όταν ήταν δεκαπέντε, δεκαέξι, δεκαεφτά και όλοι έβλεπαν ότι μιμείτο τις κινήσεις και τον τρόπο που συμπεριφερόταν ο Τζόρνταν στο παρκέ. Ο λόγος συγκίνησε τόσο τον Ντάουνερ γιατί ο πάντοτε στωικός και περήφανος Τζόρνταν αποκάλυψε επιτέλους τον Κόμπι «μικρό αδελφό» του και εκπληκτικό παίκτη και φαντάστηκε πώς θα αντιδρούσε ο Κόμπι αν το άκουγε αυτό σε οποιαδήποτε ηλικία και σε οποιοδήποτε στάδιο της πολύ σύντομης ζωής του! Και μόλις η εκδήλωση μνήμης τελείωσε, ο Ντάουνερ και ο Τρίτμαν έτρεξαν στον Τζο και στην Παμ, που κάθονταν κοντά στη σκηνή, και όταν η Παμ είδε τον Τρίτμαν φώναξε: «Ο Τζέρεμι! Ο Τζέρεμι!» Τότε τους σταμάτησε ένας φύλακας και ο

Ντάουνερ αναγκάστηκε να πει κάτι που δεν είχε ξαναπεί ποτέ, να παίξει ένα χαρτί που δεν είχε ξαναπαίξει. Κοίταξε τον φύλακα και είπε: «Είμαι ο προπονητής του Κόμπι Μπράιαντ στο λύκειο. Πρέπει να δω τους γονείς του τώρα. Γι' αυτό βρίσκομαι εδώ». Και ο φύλακας τον άφησε να περάσει, και ο Τζο, που αγκάλιαζε τον Σακ, τον άφησε και αγκάλιασε τον Ντάουνερ, τον πήρε παράμερα, του χαμογέλασε πλατιά και άρχισε να του κάνει μασάζ στους ώμους σαν να ήθελε να τον χαλαρώσει από την πίεση και τον κοινό πόνο τους και επαναλάμβανε τα ίδια λόγια.

«Βγάλαμε ένα παιδί που ανήκε στον κόσμο», του είπε ο Τζο Μπράιαντ. «Βγάλαμε ένα παιδί που ανήκε στον κόσμο».

Και τώρα; Τώρα που οι ομιλίες είχαν τελειώσει... τι θα γινόταν; Ο Ντάουνερ έβλεπε πάντοτε τον εαυτό του με τέσσερις διαφορετικούς τρόπους: δάσκαλος, προπονητής, πατέρας και σύζυγος. Και τώρα; Δεν είχε ιδέα. Το Λόουερ Μέριον ήταν γεμάτο μνήμες και αναμνήσεις. Δέκα μήνες τον χρόνο, έξι μέρες την εβδομάδα, προπονούσε την ομάδα στο γήπεδο που είχε χτίσει ο Κόμπι με δικά του χρήματα, στο γήπεδο που έφερε το όνομά του. Και ανά πάσα στιγμή μπορούσε εκείνος να μπει από την πόρτα. Ένα πρωί πριν από κάποιες βδομάδες, για κάποιον ανεξήγητο λόγο, ο Ντάουνερ έπεσε στο πάτωμα, ακούμπησε ευθυτενής το στήθος στο πλακάκι και έκανε είκοσι τέσσερις κάμψεις.

Άρχισε να γράφει σκέψεις, σκόρπιες ιδέες και αφορισμούς. Πρέπει να δείξω δύναμη για τον Κόμπι. Για τους παίκτες μου. Και τους μαθητές μου. Πρέπει να συνεχίσω να ασκώ θετική επίδραση στους μαθητές και στους παίκτες, όπως τα προηγούμενα τριάντα χρόνια. Πρέπει να σταθώ στο ύψος μου και να δείξω αποφασιστικότητα για τον Κόμπι.

Σκέφτηκε την Μπριν, το χάσταγκ που κατέκτησε τα μέσα κοινωνική δικτύωσης τις μέρες μετά το ατύχημα, εμπνευσμένο από ένα βιντεάκι από συνέντευξη του Κόμπι σε βραδινό ток σόου που είχε γίνει viral, όπου ανέφερε ότι είναι «κοριτσομπαμπάς». Τώρα το κίνημα των «κοριτσομπαμπάδων» φαινόταν πιο ισχυρό και αληθινό από ποτέ. Ίσως ήταν αυτή η σύνδεση που αναζητούσε με τον Κόμπι. Η Μπριν πήγαινε σε όλους τους αγώνες του Ντάουνερ και έπαιρνε πάντοτε μαζί το δικό της πινακάκι προπονητή. Πήγαινε σε όλες τις συναντήσεις όπου ανέλυαν βίντεο της ομάδας και των αντιπάλων και σε όλες τις συναντήσεις εμπύχωσης πριν από τους αγώνες. Στους πανηγυρισμούς στα αποδυτήρια μετά τις νίκες, μπουγέλωνε τον πατέρα της. Κολυμπούσαν μαζί. Κοιμόταν δίπλα του στο τζάκι. Έπαιζε ποδόσφαιρο και μπείζμπολ μαζί του. Μόλις είχε βάλει το πρώτο της καλάθι σε κανονική μπασκέτα ύψους τριών μέτρων. Ο Ντάουνερ συνέχισε να γράφει.

Μπορεί να γίνει ό,τι θελήσει και πάνω απ' όλα θέλω να είμαι εκεί να την καθοδηγήσω στα καλά και στα κακά. Η αγάπη που είχε ο Κόμπι για τις κόρες του, η φήμη του ως

πατέρα, μου δίνει δύναμη. Αυτός ο κοινός δεσμός στην ανατροφή των κοριτσιών μας είναι το σπουδαιότερο δώρο της σχέσης μας. Είναι αυτό που με εμπνέει περισσότερο. Θα εστιάσω σε τρεις λέξεις που θα μου δώσουν κίνητρο και ψυχική ηρεμία: θάρρος, ανθεκτικότητα και αγάπη.

Ο Ντάουνερ πίστευε πως κάθε προπονητής έπρεπε να έχει ένα πλάνο παιχνιδιού σε κάθε περίπτωση. Για πρώτη φορά από τις 26 Ιανουαρίου, σχεδόν τριάντα χρόνια από όταν πρωτογνώρισε τον Κόμπι Μπράιαντ, πίστευε ότι είχε επιτέλους ένα πλάνο. Το αεροπλάνο του πετούσε πάνω από τα σύννεφα, μετέφερε τον Γκρεγκ Ντάουνερ σπίτι, στο μέρος από όπου είχε ξεκινήσει το ταξίδι.

Ο θάνατος του Κόμπι Μπράιαντ τον Ιανουάριο του 2020 συγκλόνισε τους πάντες. Η τραγωδία της πτώσης του ελικοπτέρου, που στέρησε τη ζωή και στην κόρη του Τζιάνα, αποκάλυψε ωστόσο τις πραγματικές διαστάσεις της επιρροής του στην κουλτούρα μας.

Το βιβλίο *Η άνοδος* υπόσχεται μια σε βάθος ανάλυση του φαινομένου Κόμπι, φέρνοντας στο φως τα λιγότερο γνωστά πρώτα χρόνια της διαδρομής του και φτάνοντας μέχρι την εποχή της καταξίωσής του στους Λέικερς. Συγκεκριμένα οι αναγνώστες θα ταξιδέψουν από τους δρόμους της Νοτιοδυτικής Φιλαδέλφειας –όπου ο πατέρας του Κόμπι, ο Τζο, ξεχώρισε ως μπασκετική φυσιογνωμία– ως την απομόνωση της οικογένειας Μπράιαντ στην Ιταλία, όπου ο Κόμπι πέρασε τα χρόνια που τον διαμόρφωσαν, και ως τα προάστια του Λόουερ Μέριον και στα γήπεδα όπου γεννήθηκε ο μύθος του.

Στο βιβλίο ζωντανεύουν σημαντικά γεγονότα, όπως η κατάκτηση του πολιτειακού πρωταθλήματος της Πενσιλβάνια από μια ομάδα αουτσάιντερ με ηγέτη τον Κόμπι κι η εκτόξευσή του ως το NBA και τους Λος Άντζελες Λέικερς, ενώ από τις σελίδες του παρελαύνουν εμβληματικές προσωπικότητες του αμερικανικού και παγκόσμιου μπάσκετ, όπως ο Μάικλ Τζόρνταν, ο Μάτζικ Τζόνσον, ο Μάικ Σιζέφσκι, ο Ρικ Πιτίνο και πλήθος άλλοι.

Ο Mike Sielski είχε πρόσβαση σε μια σειρά από ακυκλοφόρητες συνεντεύξεις που είχε πάρει ο ίδιος από τον Κόμπι στη διάρκεια της τελευταίας του χρονιάς στο σχολείο και στην πρώτη φάση του στο NBA. Για ένα τέταρτο του αιώνα αυτές οι κασέτες κρατούσαν φυλαγμένα τις σκέψεις, τα όνειρα και τους στόχους του Κόμπι από τα εφηβικά του χρόνια και έκρυβαν μυστικά και άγνωστες ιστορίες που δεν είχαν αποκαλυφθεί ποτέ.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 26817